

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Obavezni ste da prilikom dozvoljenih radnji, u svom proizvodu ili aplikaciji navedete izvor podataka.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

GODINA/ YEAR II

SARAJEVO, 10.09.2024.

BROJ/ NUMBER 1

INDIKATORI ODRŽIVOG RAZVOJA

SUSTAINABLE DEVELOPMENT INDICATORS

Napredak prema ostvarenju ciljeva održivog razvoja, Bosna i Hercegovina, 2024.

Progress towards achieving the Sustainable Development Goals, Bosnia and Herzegovina, 2024

Indeks SDG mjeri osnovni status zemlje za provedbu ciljeva održivog razvoja (SDG). Rezultat se tumači kao procenat ostvarenja 17 ciljeva održivog razvoja. Rezultat od 100 označava da su svi ciljevi održivog razvoja postignuti. SDG indeks rezultat za Bosnu i Hercegovinu je 74.00/100. Bosna i Hercegovina je ostvarila blagi pad u odnosu na prethodnu godinu i rangirana je na 50. mjesto od ukupno 167 zemalja, sa indeksom SDG-a od 74.00 boda.

Indeks statističkog učinka je ponderisani prosjek statističkih pokazatelja učinka, koji ocjenjuju učinak nacionalnih statističkih sistema. On agregira pet stubova statističkog efekta: korištenje podataka, usluge podataka, proizvodi podataka, izvori podataka i infrastruktura podataka. Statistički indeks učinka za Bosnu i Hercegovinu iznosi 70,6.

The SDG Index measures a country's baseline status for the implementation of the Sustainable Development Goals (SDGs). The result is interpreted as the percentage of achievement of 17 sustainable development goals. A score of 100 indicates that all sustainable development goals have been achieved. The SDG Index Score for Bosnia and Herzegovina is 74.00/100. Bosnia and Herzegovina slightly declined compared to the previous year and was ranked 50th out of 167 countries, with an SDG index of 74.00 points.

The Statistical performance index is a weighted average of statistical performance indicators, that evaluate the performance of national statistical systems. It aggregates five pillars of statistical execution: data use, data services, data products, data sources, and data infrastructure. The Statistical performance index for Bosnia and Herzegovina is 70.6

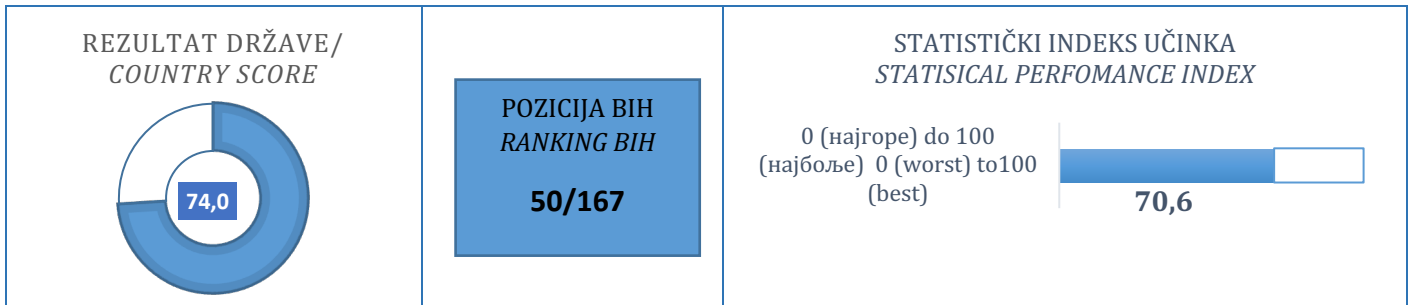

Tabela 1: Napredak prema ostvarenju ciljeva održivog razvoja, Bosna i Hercegovina, 2024.

Table 1: Progress towards achieving the Sustainable Development Goals, Bosnia and Herzegovina, 2024

SDG1- Svijet bez siromaštva	Vrijedn.	Godina	Trend	SDG6- Čista voda i kanalizacija	Vrijedn.	Godina	Trend
Odnos siromaštva na 2,15 USD/dan (2017 PPP, %)	0.0	2024	↑	Stanovništvo koje koristi osnovne usluge pitke vode (%)	96.1	2022	→
Odnos siromaštva na 3,65 USD/dan (2017 PPP, %)	0.1	2024	↑	Stanovništvo koje koristi osnovne sanitarne usluge (%)	95.4	2018	○
SDG2- Svijet bez gladi				Povlačenje slatke vode (% raspoloživih slatkovodnih resursa)	2.0	2021	↑
Raspostranjenost pothranjenosti (%)	2.5	2021	↑	Antropogena otpadna voda koja se tretira (%)	1.1	2020	○
Raspostranjenost zaostajanja u razvoju kod djece mlađe od 5 godina (%)	8.9	2012	○	Uvezena voda zbog nestašice (m3 H2O eq/po glavi stanovnika)	794.3	2024	→
Raspostranjenost gubitka kod djece mlađe od 5 godina (%)	2.3	2012	○	SDG7- Pristupačna i čista energija			
Raspostranjenost gojaznosti, BMI ≥ 30 (% odrasle populacije)	21.2	2022	↓	Stanovništvo sa pristupom električnoj energiji (%)	100.0	2021	↑
Ljudski trofički nivo (najbolji 2–3 najgori)	2.2	2021	↗	Stanovništvo s pristupom čistim gorivima i tehnologiji za kuhanje (%)	41.7	2021	↓
Prinos žitarica (tona po hektaru poživjenog zemljišta)	6.9	2022	↑	Emisije CO2 iz sagorijevanja goriva po ukupnoj proizvodnji električne energije (MtCO2/TWh)	1.2	2022	→
Indeks održivog upravljanja dušikom (najbolji 0–1,41 najgori)	1.0	2018	↗	Udio obnovljive energije u ukupnoj finalnoj potrošnji energije (%)	37.7	2020	↑
Izvoz opasnih pesticida (tone na milion stanovnika)	0.0	2014	○	SDG8- Dostojanstven rad i ekonomski rast			
SDG3- Dobro zdravlje i blagostanje				Prilagođeni rast BDP-a (%)	0.6	2022	○
Stopa smrtnosti majki (na 100.000 živorođenih)	5.7	2020	↑	Žrtve modernog ropstva (na 1.000 stanovnika)	10.1	2022	○
Stopa smrtnosti novorođenčadi (na 1000 živorođenih)	4.4	2022	↑	Udio odrasli s računom u banci ili drugoj finansijskoj instituciji ili kod pružatelja usluga mobilnih novčanih usluga. (% stanovništva starijeg od 15 godina)	79.3	2021	↑
Stopa mortaliteta, mladi od 5 godina (na 1.000 živorođenih)	6.0	2022	↑	Stopa nezaposlenosti (% ukupne radne snage, starosti 15+)	11.6	2024	↑
Učestalost tuberkuloze (na 100 000 stanovnika)	24.0	2022	↑	Osnovna radnička prava su efektivno zagarantovana (najgori 0–1 najbolji)	0.6	2022	↓
Ljudski trofički nivo (najbolji 2–3 najgori)	2.3	2017	↗	Nesreće na radu sa smrtnim ishodom povezane sa uvozom (na 100.000 stanovnika)	0.7	2018	→
Nove infekcije HIV-om (na 1.000 nezaražene populacije)	NA	NA	○	Žrtve modernog ropstva povezane sa uvozom (na 100.000 stanovnika)	31.1	2018	○
Standardizirana stopa smrtnosti od kardiovaskularnih bolesti, raka, dijabetes ili hronična respiratorna bolest kod odraslih u dobi od 30-70 godina (%)	18.7	2019	→	SDG9- Industrija, inovacije i infrastruktura			
Starosno standardizovana stopa smrtnosti koja se može pripisati zagađenju zraka u domaćinstvima i okolini (na 100.000 stanovnika)	114	2019	○	Seosko stanovništvo sa pristupom putevima tokom cijele sezone (%)	100.0	2024	○
Smrtni slučajevi u saobraćaju (na 100.000 stanovnika)	13.7	2021	↗	Stanovništvo koje koristi internet (%)	83.4	2023	↑
Očekivani životni vijek pri rođenju (godine)	75.3	2021	↓	Pretplate na mobilni širokopolasni pristup (na 100 stanovnika)	64.9	2022	↑
Stopa fertiliteta adolescenata (rođenja na 1.000 žena starosti od 15 do 19 godina)	9.7	2019	○	Indeks logističkih performansi: Kvalitet trgovine i transporta infrastruktura (najgori 1-5 najboljih)	2.6	2023	↓
Porodaji uz stručno zdravstveno osoblje (%)	99.9	2019	↑	Timesova rang lista univerziteta visokog obrazovanja:*	16.2	2024	○
Preživjela novorođenčad koja su primila 2 vakcine po preporuci SZO (%)	58	2022	↓	Prosječna ocjena 3 najbolja univerziteta (najgori 0–100 najboljih)	0.6	2022	↑
Indeks pokrivenosti uslugama univerzalne zdravstvene zaštite (najgori 0–100 najbolji)	66	2021	↓	Članci objavljeni u akademskim časopisima (na 1.000 stanovnika)	0.2	2022	↓
Subjektivno blagostanje (prosječan rezultat na ljestvici, najgori 0-10 najbolji)	6.0	2023	↑	Izdaci za istraživanje i razvoj (% BDP-a)			
SDG4- Kvalitetno obrazovanje				SDG10- Smanjene nejednakosti			
Stopa učešća u predškolskom organizovanom učenju (% djece od 4 do 6 godina)	30.0	2022	→	Gini koeficijent	33.0	2011	○
Neto stopa upisa u osnovnu školu (%)	85.1	2022	↓	Palma omjer	1.3	2011	○
Stopa završenog srednjeg obrazovanja (%)	87.0	2022	↓	SDG11- Održivi gradovi i zajednice			
Stopa pismenosti (% populacije od 15 do 24 godine)	99.7	2022	○	Udio gradskog stanovništva koje živi u sirotinjskim naseljima (%)	4.0	2018	○
SDG5- Rodna ravnopravnost				Srednja godišnja koncentracija čestica manja od 2,5 mikrona u prečniku (PM2,5) (µg/m³)	27.6	2022	→
Omjer prosječnih godina obrazovanja između žena i muškaraca (%)	86.1	2022	→	Pristup poboljšanom izvoru vode, vodovod (% urbanog stanovništva)	97.6	2018	○
Omjer stope učešća žena i muškaraca u radnoj snazi (%)	67.7	2023	↑	Stanovništvo sa povoljnim pristupom javnom prijevozu u gradovima (%)	66.5	2020	○
Mjesta koja zauzimaju žene u parlamentu (%)	19.1	2024	↓	SDG12- Odgovorna potrošnja i proizvodnja			
				Čvrsti komunalni otpad (kg/stanovniku/dan)	1.0	2015	○

Elektronski otpad (kg/stanovniku)	7.8	2019	○
Emisije SO2 zasnovane na proizvodnji (kg/stanovniku)	49.0	2018	○
Zagađenje zraka temeljeno na proizvodnji (DALYs na 1.000 stanovnika)	17.3	2024	↓
Zagađenje zraka povezano s uvozom (DALY na 1.000 stanovnika)	3.0	2024	→
Emisije dušika zasnovane na proizvodnji (kg/stanovniku)	34.0	2024	↓
Izvoz plastičnog otpada (kg/stanovnik)	1.4	2023	↑

SDG13- Očuvanje klime

Emisije CO2 iz sagorijevanja fosilnih goriva i proizvodnje cementa (tCO2/stanovniku)	6.1	2022	→
Emisije CO2 ostvarene u uvozu (tCO2/stanovniku)	1.9	2021	→
Emisije CO2 ostvarene u izvozu fosilnih goriva (kg/stanovniku)	179.5	2023	○

SDG14- Očuvanje vodenog svijeta

Srednja površina koja je zaštićena nakopnim područjima važnim za biodiverzitet (%)	NA	NA	○
Indeks zdravlja okeana: rezultat čistih voda (najgori 0-100 najboljih)	69.9	2023	↑
Riba ulovljena iz prekomjerno eksploatisanih ili devastiranih zaliha (% ukupnog ulova)	NA	NA	○
Riba ulovljena povlačnom mrežom ili jaružalima (%)	0.0	2019	○
Ulovljena riba koja se odbacuje (%)	1.2	2019	→

SDG15- Očuvanje života na zemlji

Srednja površina koja je zaštićena na kopnenim područjima važnim za biodiverzitet (%)	37.1	2023	→
Srednja površina koja je zaštićena na slatkovodnim lokacijama važnim za biodiverzitet (%)	100.0	2023	↑
Indeks preživljavanja vrsta na Crvenoj listi (najgori 0-1 najbolji)	0.89	2024	→
Trajno krčenje šuma (% šumske površine, trogodišnji prosjek)	0.0	2022	↑
Uvezeno krčenje šuma (m ² /stanovniku)	3.5	2022	→

SDG16- Mir Pravda i jake institucije

	Vrijedn.	Godina	Trend
Ubistva (na 100.000 stanovnika)	1.1	2022	↑
Neosuđeni pritvorenici (% zatvorske populacije)	27.4	2021	→
Stanovništvo koje se osjeća sigurno šetajući sami noću gradom/područjem u kojem žive (%)	68.0	2022	↓
Upis u matične knjige rođenih kod državnih organa (% djece mlađe od 5 godina)	99.5	2006	○
Indeks percepcije korupcije (najgori 0-100 najbolji)	35.0	2023	↓
Zločin je efikasno kontrolisan (najgori 0-1 najbolji)	0.86	2022	↑
Izvoz glavnog konvencionalnog oružja (TIV konstantni milion USD na 100.000 stanovnika)	0.1	2022	○
Indeks slobode medija (najgori 0-100 najboljih)	58.9	2024	↓
Pristup pravdi i pristupačnost (najgori 0-1 najbolji)	0.57	2022	↓
Blagovremenost administrativnih postupaka (najgori 0-1 najbolji)	0.42	2022	↓
Eksproprijacije su zakonite i adekvatno kompenzirane (najgore 0-1 najbolje)	0.63	2022	↓

SDG17- Partnerstvom do cilja

Državna potrošnja na zdravstvo i obrazovanje (% BDP-a)	NA	NA	○
Za visoke prihode i sve zemlje OECD DAC-a: Međunarodne koncesione javne finansije, uključujući zvaničnu razvojnu pomoć (% BND-a)	NA	NA	○
Ostale zemlje: državni prihodi isključujući grantove (% BDP-a)	36.0	2022	→
Ocjena poreskog raja za multinacionalne korporacije (najbolji 0-100 najgori)	0	2021	○
Indeks statističkog učinka (najgori 0-100 najbolji)	70.6	2022	↑
Indeks podrške zemalja multilateralizmu baziranom na UN-u (najgori 0-100 najboljih)	70.7	2023	○

LEGENDA/LEGEND:

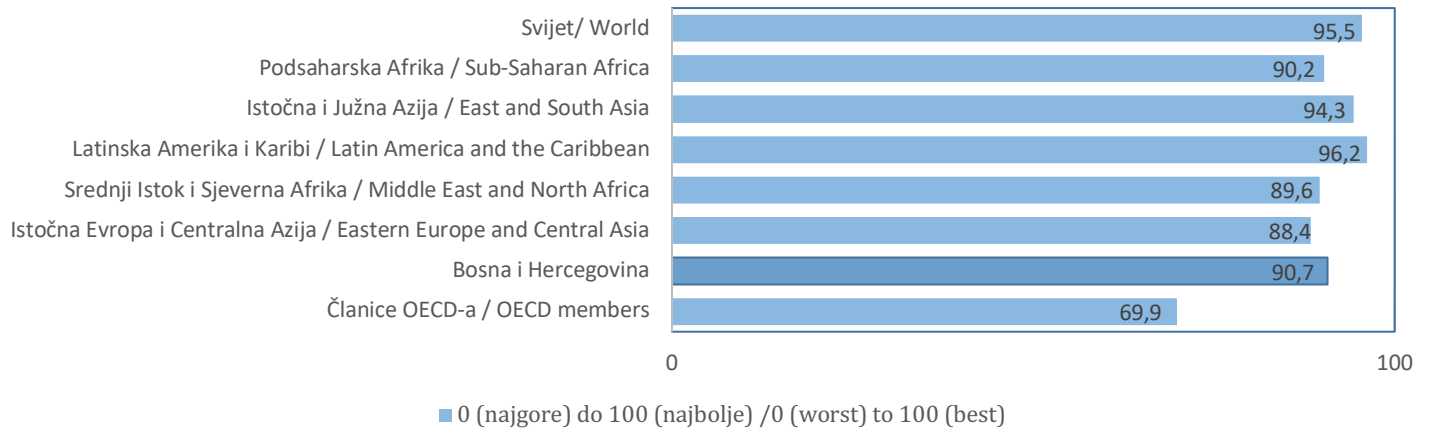
↓ Smanjenje → Stagnira ↗ Umjereno se poboljšava ↑ Na putu ili održavanju postizanja SDG-a ○ Informacije nedostupne

Izvor/Source: The 2024 Global Sustainable Development Report

Agenda za održivi razvoj 2030. i njezinih 17 Ciljeva održivog razvoja dali su novi poticaj globalnim naporima za postizanje održivog razvoja. U Tabeli 1. su prikazani indikatori kojima se mjeri napredak Bosne i Hercegovine prema ostvarenju UN-ovih Ciljeva održivog razvoja.

The 2030 Agenda for Sustainable Development and its 17 Sustainable Development Goals (SDGs) have given new impetus to global efforts to achieve sustainable development. The Table 1. shows the indicators used to measure the progress of Bosnia and Herzegovina towards the achievement of the UN's Sustainable Development Goals

Međunarodni Indeks preliivanja/*International Spillover index*

Izvor: Izvještaj o globalnom održivom razvoju za 2024

Source: The 2024 Global Sustainable Development Report

Postupci svake zemlje mogu imati pozitivne ili negativne efekte na sposobnosti drugih zemalja da postignu ciljeve održivog razvoja.

Indeks stepena preliivanja procjenjuje takva preliivanja kroz dimenzije ekoloških i socio-ekonomskih uticaja u okviru trgovine za svaku zemlju. Viši rezultat znači da zemlja uzrokuje više pozitivnih i manje negativnih efekata preliivanja.

Indeks preliivanja za Bosnu i Hercegovinu iznosi 90,7/100.

Each country's actions can have positive or negative effects on other countries' ability to achieve sustainable development goals.

The Spillover Index assesses such spillovers across the dimensions of environmental and socio-economic impacts of trade for each country. A higher score means that the country causes more positive and less negative spillover effects.

The Spillover index for Bosnia and Herzegovina is 90.7/100.

DEFINICIJE I METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izveštaj o održivom razvoju 2024 pruža sveobuhvatnu godišnju procjenu napretka prema ciljevima održivog razvoja za sve zemlje članice UN-a, na osnovu najnovijih dostupnih podataka.

Indeks SDG-a je procjena ukupnog učinka svake zemlje za 17 ciljeva održivog razvoja (SDG), dajući jednaku težinu svakom cilju. Rezultat označava poziciju zemlje između najgoreg mogućeg ishoda (skor 0) i cilja (skor 100). Kontrolna tabla i strelice trenda pomažu da se identifikuju prioriteta za dalje akcije i pokazuju da li su zemlje na pravom putu ili izvan puta da postignu ciljeve do 2030. godine, na osnovu najnovijih podataka.

Izdanje Indeksa SDG za 2024. uključuje 97 globalnih indikatora. Dvije trećine podataka dolazi iz zvanične statistike (obično agencija Ujedinjenih naroda), a jedna trećina iz netradicionalnih statistika, uključujući istraživačke centre, univerzitete i nevladine organizacije. Objavljujući se od 2015. godine, SDG indeks i kontrolne table su recenzirani, a globalno izdanje je statistički revidirano od strane Evropske komisije 2019. (Schmidt-Traub et al. 2017; Papadimitriou, Neves i Becker 2019). Detaljnije informacije dostupne su u Aneksu metoda, u detaljnom metodološkom dokumentu (Lafortune et al. 2018) i na web stranici www.sdgindex.org.

Međunarodni Indeks preliivanja i koherentnost politike

Krizu klime i biodiverziteta pokreće domaća akcija, ali na njih takođe utiču aktivnosti koje se protežu izvan nacionalnih granica: kroz trgovinu i druge prekogranične aktivnosti. Pored uticaja na životnu sredinu, koji su vođeni međunarodnom trgovinom i domaćom politikom, zemlje takođe stvaraju ekonomska, finansijska, socijalna i bezbjednosna preliivanja. Ovi efekti preliivanja su obuhvaćeni SDG indeksom.

Agenda 2030 i SDG prepoznaju važnost međunarodnih preliivanja na nekoliko ključnih načina. SDG 17 (Partnerstvo za ciljeve) poziva na 'koherentnost politike' za održivi razvoj, SDG 12 (Odgovorna potrošnja i proizvodnja) naglašava potrebu za održivijom proizvodnjom i potrošnjom, a SDG 8 (Dostojanstven rad i ekonomski rast) zahtijeva iskorenjivanje dečijeg rada i modernog ropstva.

SDG portal za Ciljeve održivog razvoja.

Agencija za statistiku BiH je uspostavila SDG portal za Ciljeve održivog razvoja za Bosnu i Hercegovinu. Portal pruža korisničkim stranama kontinuirano ažurirane podatke o statusu UN SDG indikatora za Bosnu i Hercegovinu i detaljne metodološke informacije. Portal redovno održava Agencija za statistiku BiH. (<https://sdg.bhas.gov.ba>)

DEFINITIONS AND METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

The Sustainable Development Report 2024 provides a comprehensive annual assessment of progress towards the Sustainable Development Goals for all UN member states, based on the latest available data.

The SDG Index is an assessment of each country's overall performance on the 17 SDGs, giving equal weight to each Goal. The score signifies a country's position between the worst possible outcome (score of 0) and the target (score of 100). The dashboard and trend arrows help identify priorities for further actions and indicate whether countries are on track or off track to achieve the goals and targets by 2030, based on latest trend data.

The 2024 SDG Index edition includes 97 global indicators. Two-thirds of the data come from official statistics (typically United Nations custodian agencies) with one third from non-traditional statistics, including research centers, universities, and non-governmental organizations. Published since 2015, the SDG Index and Dashboards has been peer-reviewed and the global edition has been statistically audited by the European Commission in 2019 (Schmidt-Traub et al. 2017; Papadimitriou, Neves, and Becker 2019). More detailed information is available in the Methods Annex, in the detailed methodology paper (Lafortune et al. 2018), and on website (www.sdgindex.org).

International Spillover index and policy coherence

The climate and biodiversity crises are driven by domestic action, but they are also impacted by activities that extend beyond national borders: through trade and other cross-border activities. In addition to environmental spillovers, which are driven by international trade and domestic policies, countries also generate economic, financial, social, and security spillovers. These spillover effects are captured in the SDG Index. The 2030 Agenda and the SDGs recognize the importance of international spillovers in several crucial ways. SDG 17 (Partnerships for the Goals) calls for 'policy coherence' for sustainable development, SDG 12 (Responsible Consumption and Production) stresses the need for more sustainable production and consumption, and SDG 8 (Decent Work and Economic Growth) demands the eradication of child labor and modern slavery

SDG portal for the Sustainable Development Goals

The Agency for Statistics of BiH has established the SDG portal for the Sustainable Development Goals for Bosnia and Herzegovina. The portal provides users with continuously updated data on the status of UN SDG indicators for Bosnia and Herzegovina and detailed methodological information. The portal is regularly maintained by the Agency for Statistics of BiH (<https://sdg.bhas.gov.ba>)

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 | Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica/Web site: www.bhas.gov.ba

Odgovorne osobe/Responsible persons:

Ševala Korajčević, šefica Odsjeka za okoliš, energiju i regionalne statistike
Ševala Korajčević, Head of Environment, Energy and Regional Statistics Department

Vesna Čužić, direktorica
Vesna Čužić, Director

Saopćenje priredili: Ševala Korajčević, Dragan Jovović
Prepared by: Ševala Korajčević, Dragan Jovović

 Razmislite o očuvanju okoliša prije štampanja dokumenta.
Please consider the environment before printing this document.